

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Noveller og andre fortællinger

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Noveller og andre fortællinger", i Goldschmidt, M. A.: *Noveller og andre fortællinger*, udg. af Thomas Bredsdorff , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 327. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt02t-shoot-idm140068783880128.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller og andre fortællinger

En coopersk Roman

Efter *Blandede Skrifter* I, 1859, s. 3-10.

Første gang trykt i *Corsaren* Nr. 125, 10.2.1843. En sammenligning mellem de to versioner viser, hvordan Goldschmidt bearbejder den dagsaktuelle satire, i det følgende benævnt (1843), hen imod den endelige, mere holdbare bogversion, i det følgende benævnt (1859).

I (1843) figurerer en grev »Krabbe-Cariusus«, hvilket er det autentiske navn på den da. udenrigsminister der var trådt tilbage året før og døde to år efter. Det navn forsvinder i (1859) og erstattes af to figurer, »Hs. Exc. Udenrigsministeren« og den unge mand, der har lært sig de mest iøjnefaldende diplomatiske udenværker. Med dette figurpar koncentrerer Goldschmidt satiren om det tidløse motiv: dansk diplomatisk latterlighed. Hele afsnittet s. 185, l.8-33 er nyskrevet, med hat og pibe og storkors samt, ikke uvæsentligt, en snert til resten af danskerne, som er gode til at skyde skylden for deres nederlag på diplomaterne. I skyndingen glemmer Goldschmidt at palisaderne endnu ikke er opført på det tidspunkt hvor det indskudte foregår.

I (1843) optræder under indianerangrebet en ty. professor, der prøver at klare angriberne ved at læse højt for dem af Roms historie. Han udgår i (1859), så satiren kan koncentreres om danskerne og deres diplomater. Angrebet suppleres med et par fuldtræffere mod det da. politi og dets vakkelvorne ledelse, s. 187, l.15f og l.18f.

Resten af rettelserne består hovedsagelig i syntaktisk opblødning (»Ankomne til Amerikas Østkyst havde vi ...« bliver til »Strax efter Ankomsten (...) havde vi ...«), afskaffelse af fremmedord (»Gestalter« bliver til »Skikkelser«) og let ortografisk modernisering (»Huus« til »Hus«).

184

Corsaren: satirisk tidsskrift udgivet og redigeret af Goldschmidt 1840-1846. - *Politichef Kierulff*: Andreas Christian K. (1782-1846), i *Corsarens* tid chef for Københavns politi og hyppig skydeskive for Goldschmidts satire. - *Algren-Ussing*: Tage A.-U. (1797-1872), juridisk professor med hang til polemik og deltagelse i det offentlige liv. Af konservative anset for radikal, af radikale, herunder af Goldschmidt, for konservativ. - *skikkelig(t)*: respektabel.

185

Hvisaarsag: af hvilken grund, hvorfor. - *dreie en Voxnæse*: narre. - *(bleven) indkaldt*: (fået) udmærkelse til eksamen. Eksamenskarakterer meddeltes normalt på gangen uden for eksamenslokalet. Den kandidat, der fik udmærkelse eller 'præ', var det skik at 'kalde ind' i lokalet, så censor og lærer i fællesskab kunne meddele ham resultatet.

186

pakke jer: forsvinde. - *Tribut*: ydelse. - *stormodig(t)*: højmodig.

187

Høvedsmand(en): høvding. - *stridbar(e)*: våbenfør, i stand til at gå i krig. - *glubende*: vild, blodtørstig. - *Coopers »Colonisterne«*: se n.t.s.34.